

2. ELÄINTUOTANNON YHTEISET VAATIMUKSET

2.1 Tilojen, laitteiden ja eläinten puhtaus

Huomioitavaa:

- Tätä ohjetta sovelletaan kaikissa alkutuotantopaikoissa, joissa on eläintuotantoa.
- Maidon jäähdytys- ja säilytystilojen puhtaanapito arvioidaan kohdassa 4.2.2.
- Maidontuotantoeläinten utareiden puhtaus arvioidaan kohdassa 4.3.1.
- Maidon kanssa kosketuksiin joutuvien pintojen puhtaus arvioidaan kohdassa 4.2.4.
- Jätteiden käsittelytilojen ja jäteastioiden puhtaus arvioidaan kohdassa 2.2.
- Vesiviljelyn ja kalastuksen osalta puhtaanapito arvioidaan kohdassa 7.1.
- Tässä kohdassa eläinten puhtautta arvioidaan erityisesti elintarviketurvallisuuden kannalta, vaikka eläinten likaisuus on myös eläinten hyvinvointiin liittyvä asia.

Tarkastettavia asioita:

Alkutuotantopaikan puhtaanapito

Tarkastetaan, täyttääkö alkutuotantopaikan puhtaanapito seuraavat vaatimukset:

- Alkutuotannon ja siihen liittyvien toimintojen yhteydessä käytetyt tilat tulee pitää puhtaina ja tarvittaessa ne tulee desinfioida. Puhtaanapitovelvoite koskee kaikkia tiloja, kuten eläinten pitotiloja sekä elintarvikkeiden varastointi- ja käsittelytiloja.
- Myös laitteet, säiliöt, häkit, ajoneuvot ja alukset tulee pitää puhtaina ja tarvittaessa ne tulee desinfioida.
- Puhtaanapidon riittävyttä arvioidaan suhteessa tilojen, laitteiden, säiliöiden, häkkien, ajoneuvojen ja alusten käyttötarkoitukseen (esim. ruokintapöytä vs. parret).
- Teuraaksi vietävät eläimet ja muut tuotantoeläimet tulee pitää mahdollisimman puhtaina.
  - Lantaisia eläimiä lypettäessä ulosteperäisiä taudinaiheuttajia siirtyy helposti maitoon ja lantaisia eläimiä teurastettaessa ulostetta ja ulosteperäisiä taudinaiheuttajia kulkeutuu helposti lihaan.
  - Eläinten likaantumista alkutuotantopaikalla voidaan estää esimerkiksi riittävällä kuivituksella ja lannanpoistolla, oikeanlaisilla lattia- ja parsirakenteilla, sopivalla ravinnolla sekä pitämällä eläinten karvapeitteet lyhyinä.

A

Toiminta on kokonaisuutena arvioituna pääsääntöisesti vaatimusten mukaista.

Tilat, laitteet, säiliöt, häkit, ajoneuvot ja/tai alukset on pidetty puhtaina tai puhtaudessa on pientä huomautettavaa. Myös eläimet ovat riittävän puhtaita.

C

Toiminnassa on epäkohtia, jotka heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan.

Elintarviketurvallisuus

Ohjeet alkutuotannon elintarvikevalvontaan

Esimerkiksi:

- Tilojen tai laitteiden puhtaana pito on riittämätöntä.
- Teuraaksi lähetettävät eläimet ovat huomattavan likaisia.

D**Toiminnassa on epäkohtia, jotka vaarantavat elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa oleellisesti harhaan, tai toimija ei ole korjannut epäkohtia määräaikaan mennessä.**

Esimerkiksi:

- Tilojen tai laitteiden puhtaana pito on laiminlyöty kehotuksesta tai määräyksestä huolimatta.
- Teuraaksi lähetettävillä eläimillä havaitaan lantapanssareita.

Lainsäädäntö ja ohjeet:

- Yleinen elintarvikehygieniasetus (EY) N:o 852/2004 Liite I, A osa, 4.a - c

2. ELÄINTUOTANNON YHTEISET VAATIMUKSET

2.2 Jätteiden ja vaarallisten aineiden käsittely ja varastointi TE

Huomioitavaa:

- Tätä ohjetta sovelletaan kaikissa alkutuotantopaikoissa, joissa on eläintuotantoa.
- Tässä kohdassa arvioidaan myös jätteiden käsittelytilojen ja jäteastioiden puhtaus. Muiden tilojen, välineiden ja laitteiden puhtaus arvioidaan kohdassa 2.1 tai 7.1 (vesiviljely ja kalastus).
- Jätteiden ja vaarallisten aineiden säilytys ja käsittely tarkastetaan tässä kohdassa myös maidon jäähdytys- ja säilytystilojen osalta, mutta muu em. tiloihin kuulumaton toiminta arvioidaan kohdassa 4.2.3.
- Lannankäsittely sekä kuolleiden eläinten käsittely ja hävittäminen huomioidaan tässä kohdassa siltä osin kuin se voi vaikuttaa elintarvikkeiden turvallisuuteen.
- Tämä kohta on täydentävien ehtojen vaatimuskohta. Tässä kohdassa havaittu epäkohta tulee valvontatietojen tallentamisen kautta tiedoksi aluehallintovirastoon. Epäkohta on kuvattava tarkasti valvontatietoja tallennettaessa. Aluehallintovirastossa määritetään, onko tarvetta laajentaa asia täydentävien ehtojen valvontaan.

Tarkastettavia asioita:

Jätteiden ja vaarallisten aineiden käsittely ja varastointi

Tarkastetaan, täyttääkö toiminta seuraavat vaatimukset:

- Jätteitä ja vaarallisia aineita on varastoitava ja käsiteltävä eläintuotantotiloilla (elintarvikkeiden säilytys- ja käsittelytiloissa, eläinten pitotiloissa, rehujen käsittely- ja säilytystiloissa, ulkotarhoissa tai laitumilla) siten, että estetään maidon, munien tai muiden eläimistä saatavien elintarvikkeiden tai niitä tuottavien eläinten saastuminen.
  - Vaarallisia aineita ovat esimerkiksi rehun lisäaineet, eläinlääkkeet, peitatut siemenet, kasvinuojeluaineet, lannoitevalmisteet, biosidit (desinfiointiaineet, jyrksijämyrkyt ym.) ja vaaralliset kemikaalit.
  - Vaarallisia aineita tulee säilyttää niille tarkoitetuissa paikoissa eläinten ulottumattomissa, mieluiten omissa alkuperäispakkauksissaan.
- Jätteiden säilytysastiat ja -tilat tulee pitää puhtaina ja jätesäilytys tulee järjestää siten, ettei se houkuttele haittaeläimiä paikalle.
- Vaaralliset jätteet, kuten akut, tulee säilyttää huolellisesti.
- Tilalla tulee olla asianmukaiset toimintatavat kuolleiden eläinten käsittelyyn ja hävittämiseen. Toimintatavat arvioidaan vain elintarviketurvallisuuden kannalta.

A

Toiminta on kokonaisuutena arvioituna pääsääntöisesti vaatimusten mukaista.

Jätteiden ja vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely on asianmukaista. Jätteiden käsittelytiloissa ja jäteastioissa voi olla epäsiisteyttä. Esimerkiksi vanhentuneita lääkkeitä ja lääkejätettä ei säilytetä erillään käytössä olevista lääkkeistä. Epäsiisteys ei kuitenkaan ole heikentänyt elintarviketurvallisuutta.

C

Toiminnassa on epäkohtia, jotka heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan.

Esimerkiksi:

- Roskia, romua tai jätettä on kerääntynyt elintarvikkeiden käsittelytiloihin, eläintenpitotiloihin, ulkotarhoihin, laitumille, rehuvarastoihin tai rehun käsittelytiloihin.
- Jätteiden säilytystilat ovat niin epäsiistit, että se voi houkuttaa paikalle haittaeläimiä.

D

Toiminnassa on epäkohtia, jotka vaarantavat elintarviketurvallisuutta johtavat kuluttajaa oleellisesti harhaan, tai toimija ei ole korjannut epäkohtia määräaikaan mennessä.

Esimerkiksi:

- Vaarallisia aineita tai vaarallisia jätteitä varastoidaan tai käsitellään holtittomasti elintarvikkeiden säilytys- ja käsittelytiloissa, eläinten pitotiloissa, ulkotarhoissa tai laitumilla.
- Kuolleiden eläinten säilytys on holtitonta ja voi vaarantaa elintarviketurvallisuuden.

Lainsäädäntö ja ohjeet:

- Yleinen elintarvikehygieniasetus (EY) N:o 853/2004 Liite I, A osa, 4.g
- Sivutuotelaki 517/2015, luku 3
- Sivutuoteasetus (EY) N:o 1069/2009 artikla 4, kohta 1 ja 2, artikkelit 8–10, 12–14, 21, 22 ja 26

2. ELÄINTUOTANNON YHTEISET VAATIMUKSET

2.3 Tautien leviämisen estäminen TE

Huomioitavaa:

- Tätä ohjetta sovelletaan alkutuotantopaikoissa, joissa on eläintuotantoa. Ohjetta ei kuitenkaan sovelleta kalastukseen, vesiviljelyyn eikä hunajantuotantoon.
- Tässä kohdassa arvioidaan toimenpiteet elintarvikkeista ihmisiin siirtyvien tartuntatautien kulkeutumisen ja leviämisen estämiseksi.
- Tilojen, laitteiden ja eläinten puhtaus arvioidaan kohdassa 2.1 tai 7.1 (vesiviljely ja kalastus).
- Kirjanpito tutkimustuloksista arvioidaan kohdassa 2.4.
- Kirjanpito elintarvikeketjutiedoista arvioidaan kohdassa 3.1.
- Tämä kohta on täydentävien ehtojen vaatimuskohta. Tässä kohdassa havaittu epäkohta tulee valvontatietojen tallentamisen kautta tiedoksi aluehallintovirastoon. Epäkohta on kuvattava tarkasti valvontatietoja tallennettaessa. Aluehallintovirastossa määritetään, onko tarvetta laajentaa asia täydentävien ehtojen valvontaan.
- Pitopaikan suojaamisesta eläintaudeilta löytyy lisää tietoa Eviran sivuilta <https://www.evira.fi/elaimet/elainten-terveys-ja-elaintaudit/elaintautien-vastustaminen-ja-valvonta/elaintaudeilta-suojautuminen/>

Tarkastettavia asioita:

Tarkastetaan, täyttääkö toiminta seuraavat vaatimukset:

- Elintarviketuotantoon käytettävien eläinten on oltava terveydentilaltaan sellaisia, että niistä saatavien elintarvikkeiden hyvä hygieeninen laatu voidaan turvata. Elintarviketuotantoon käytettäviä eläimiä on hoidettava, käsiteltävä ja kuljetettava siten, että elintarvikkeiden hygieeninen laatu ei vaarannu.
- Eläintuotantotiloilla tulee toimia siten, että estetään elintarvikkeista ihmisiin siirtyvien tartuntatautien kulkeutuminen ja leviäminen muun muassa toteuttamalla varotoimenpiteitä tuotaessa uusia eläimiä pitopaikkaan ja ilmoittamalla viranomaiselle epäillyistä tautitapauksista.
- Tautien kulkeutuminen eläinten pitopaikkaan, tautien leviäminen pitopaikassa ja pitopaikan eläinten tai eläimistä saatavien elintarvikkeiden kautta toisiin pitopaikkoihin ja ihmisiin tulee estää:
  - Pitopaikassa epäillystä tai todetusta vastustettavasta eläintaudista, esimerkiksi nautojen, sikojen, kanojen tai kalkkunoiden salmonellatartunnasta, bruselloosista, pernarutosta tai nautatuberkuloosista tulee ilmoittaa viipymättä kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastolle.
  - Tautien kulkeutumista pitopaikkaan estetään esimerkiksi ostamalla eläimiä vain sellaisista pitopaikoista, joiden terveystilanne tunnetaan, pitämällä ostoeläimet erillään pitopaikan muista eläimistä, rajoittamalla vierailijoiden pääsyä tuotantotiloihin, järjestämällä suojavaatetus pitopaikassa vieraileville ja haittaeläintorjunnalla.
  - Lemmikkieläimet huomioidaan tautisuojauksessa asianmukaisesti.
  - Tautien leviämistä pitopaikassa estetään esimerkiksi eristämällä sairaat eläimet terveistä, käsittelemällä rehuja hygieenisesti (mm. rehun ja lannan kuljetusreittien risteämisen välttäminen), osastoimalla eläimet ikäryhmittäin, osastojen

Ohjeet alkutuotannon elintarvikevalvontaan

- kertatäyttöisyydellä ja puhdistamalla ja tarvittaessa desinfioimalla eläintenpitotilat ryhmien välillä.
- Tautien leviämistä pitopaikasta eteenpäin estetään esimerkiksi ilmoittamalla taudeista eläimiä tai eläimistä saatavia elintarvikkeita vastaanottaville tahoille ja noudattamalla mahdollisia eläintautilain nojalla taudin leviämisen estämiseksi tehtyjä päätöksiä.
  - Tuottajan on pidettävä kirjaa sellaisten tautien esiintyvyydestä, jotka voivat vaikuttaa eläimistä saatavien elintarvikkeiden turvallisuuteen (kirjanpito tutkimustuloksista arvioidaan kohdassa 2.4).
    - Tällaisia tauteja ovat esimerkiksi salmonella, sikaruusu, EHEC, listeria, luomistauti, pernarutto ja tuberkuloosi.
    - Vaatimus voidaan täyttää säilyttämällä tiedot eläinlääkärin eläimille antamista diagnooseista esimerkiksi siemennys- ja terveyskorteissa tai sähköisessä terveystietorekisterissä.
    - Kirjanpito voi olla kirjallisessa tai sähköisessä muodossa, mutta sen on oltava valvontaviranomaisen helposti tarkastettavissa. Kirjanpito voi koostua yhdestä tai useammasta tiedostosta ja olla osa tilalla noudatettavaa laatu- tai muuta järjestelmää.
    - Kirjanpitoa tulee säilyttää vähintään viiden vuoden ajan.
    - Kirjanpito tautien esiintymisestä ei ole täydentävien ehtojen vaatimus, minkä vuoksi tautien esiintymisen kirjanpidon laiminlyönti ei aiheuta laajentamista täydentävien ehtojen valvonnaksi.

A**Toiminta on kokonaisuutena arvioituna pääsääntöisesti vaatimusten mukaista.**

Tuottajalla on käytössä asianmukaiset toimintatavat tautien leviämisen estämiseksi.

Tuottaja on pitänyt kirjaa pitopaikassa todetuista taudeista, jotka voivat vaikuttaa eläimistä saatavien elintarvikkeiden turvallisuuteen. Kirjanpito on tarkastettavissa.

Kirjanpidosta puuttuu joitain tietoja, jotka ovat olemassa, mutta niitä ei tarkastushetkellä löydy. Tuottaja kuitenkin toimittaa (halutessaan sähköisesti) annetussa määräajassa kopiot puuttuvista tiedoista valvojalle jälkikäteen.

C**Toiminnassa on epäkohtia, jotka heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan.**

Esimerkiksi:

- Tuottajalla ei ole käytössä toimintatapoja tautien leviämisen estämiseksi.
- Uusia eläimiä tuodaan pitopaikkaan ilman minkäänlaisia varotoimenpiteitä.
- Tuottajalla ei ole lainkaan kirjanpitoa elintarviketurvallisuuden vaikuttavien tautien esiintyvyydestä.

D

Toiminnassa on epäkohtia, jotka vaarantavat elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa oleellisesti harhaan, tai toimija ei ole korjannut epäkohtia määräaikaan mennessä.

Esimerkiksi:

- Tuottaja on laiminlyönyt viranomaisille ilmoittamisen pitopaikassa epäilystä tai todetusta elintarviketurvallisuuteen vaikuttavasta vastustettavasta eläintaudista.
- Tuottaja ei noudata elintarviketurvallisuuteen vaikuttavien tautien leviämisen estämiseksi tehtyjä päätöksiä.

Lainsäädäntö ja ohjeet:

- Yleinen elintarvikehygieniasetus (EY) N:o 853/2004 Liite I, A osa, 4.h ja 8.c
- Elintarvikelaki 23/2006 12 § ja 25 §
- Alkutuotantoasetus MMMa 1368/2011 5 §
- Eläintautilaki 441/2013 7–10 §
- Valtioneuvoston asetus eläinten terveystarkastuksesta sekä eläintautien vastustamisesta eläinten keinollisessa lisäämisessä VNa 838/2013 ja asetuksen muuttamisesta VNa 163/2016 sekä VNa 886/2016
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus vapaaehtoisesta eläinten terveystarkastuksesta MMMa 1005/2013

2. ELÄINTUOTANNON YHTEISET VAATIMUKSET

2.4 Kirjanpito tutkimustuloksista TE

Huomioitavaa:

- Tätä ohjetta sovelletaan alkutuotantopaikoissa, joissa on eläintuotantoa. Ohjetta ei sovelleta kalastukseen.
- Vesinäytteiden tuloksista pidettävä kirjanpito arvioidaan maidontuotannon osalta kohdassa 4.2.1, munantuotannon osalta kohdassa 5.2, hunajantuotannon osalta kohdassa 6.1, vesiviljelyn ja kalastuksen osalta kohdassa 7.2.
- Munantuotantotilojen kirjanpito salmonellavalvontaohjelmassa otettujen näytteiden tuloksista arvioidaan kohdassa 5.8.
- Tässä kohdassa havaittu epäkohta tulee valvontatietojen tallentamisen kautta tiedoksi aluehallintovirastoon. Epäkohta on kuvattava tarkasti valvontatietoja tallennettaessa. Aluehallintovirastossa määritetään onko tarvetta laajentaa asia täydentävien ehtojen valvontaan.

Tarkastettavia asioita:

Tarkastetaan tuottajan kirjanpito ihmisten terveydelle merkityksellisten eläimistä otettujen näytteiden sekä muiden ihmisten terveydelle merkityksellisten näytteiden tutkimustuloksista.

- Tuottajan tulee säilyttää **saamansa** tutkimustulokset esimerkiksi tilalla tai teurastamolla otetuista näytteistä tehdyistä tutkimuksista. Tällaisia voivat olla esimerkiksi kansallisen salmonellavalvontaohjelman mukaiset tutkimukset, muut salmonellatutkimukset, EHEC-tutkimukset, teurastamon tekemät broilereiden kamylobakteeritutkimukset, raakamaidon patogeenitutkimukset ja utaretulehdustutkimukset. Valvojan on huomioitava, että tuottajalle ilmoitetaan vain positiiviset tutkimustulokset teurastamoissa toteutettavista zoonosivalvontaohjelmista.
- Kirjanpito voi olla kirjallisessa tai sähköisessä muodossa, mutta sen on oltava valvontaviranomaisen helposti tarkastettavissa. Kirjanpito voi koostua yhdestä tai useammasta tiedostosta ja olla osa tilalla noudatettavaa laatu- tai muuta järjestelmää.
- Kirjanpitoa tulee säilyttää vähintään viiden vuoden ajan.

A

Toiminta on kokonaisuutena arvioituna pääsääntöisesti vaatimusten mukaista.

Tuottajalla on kirjanpito tutkimustuloksista.

Kirjanpidosta puuttuu joitain tietoja, jotka ovat tuottajalla olemassa, mutta niitä ei tarkastushetkellä löydy. Tuottaja kuitenkin toimittaa (halutessaan sähköisesti) annetussa määräajassa kopiot puuttuvista tiedoista valvojalle jälkikäteen.

Elintarviketurvallisuus

Ohjeet alkutuotannon elintarvikevalvontaan

C**Toiminnassa on epäkohtia, jotka heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan.**

Esimerkiksi:

- Eläintuotantotilan tutkimustuloksia koskevasta kirjanpidosta puuttuu useita tuloksia, vaikka on selvää, että tutkimuksia on tehty.

D**Toiminnassa on epäkohtia, jotka vaarantavat elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa oleellisesti harhaan, tai toimija ei ole korjannut epäkohtia määräaikaan mennessä.**

Esimerkiksi:

- Tuottajalla ei ole lainkaan kirjanpitoa tutkimustuloksista, vaikka on selvää, että tutkimuksia on tehty.

Lainsäädäntö ja ohjeet:

- Yleinen elintarvikehygieniasetus (EY) N:o 853/2004 Liite I, A osa, 8.d
- Alkutuotantoasetus MMMa 1368/2011 5 §

2. ELÄINTUOTANNON YHTEISET VAATIMUKSET

2.7 Lääkitys ja lääkekirjanpito TE

Huomioitavaa:

- Eläimille annettujen lääkkeiden käytön tulee olla hallittua. Lääkkeitä on käytettävä eläimille siten, että ne edistävät eläimen terveyttä ja hyvinvointia. Lääkkeiden käytöstä ei saa aiheutua merkittävää haittaa ihmisille, eläimille, eläimistä saataville elintarvikkeille tai ympäristölle.
- Tuotantoeläimille saa käyttää vain sellaisia lääkevalmisteita tai lääkeaineita, jotka on hyväksytty käytettäväksi tuotantoeläimille. Eläinlääkärin antamia ohjeita lääkkeen käytöstä on noudatettava. Apteekista ilman reseptiä saatavien lääkevalmisteiden käyttöohjeet ovat pakkausselosteessa.
- Tuotantoeläimen omistajan tai haltijan on pidettävä kirjaa eläinten lääkityksestä.
- Tätä ohjetta sovelletaan kaikissa alkutuotantopaikoissa, joissa on eläintuotantoa.
- Lääkittyjen eläinten tunnistaminen ja varoaikojen noudattaminen arvioidaan kohdassa 2.8.
- Maidontuotantotiloilla sairaiden eläinten maidon ja jäämiä sisältävän maidon erilläänpito arvioidaan kohdassa 4.3.2.
- Tuotantotilalle voidaan myös tehdä perusteellisempi lääkekäytön ja lääkekirjanpidon tarkastus eläinten lääkitsemislain 387/2014 perusteella.

Tarkastettavia asioita:

- Kirjanpitoa edellytetään kaikesta lääkityksestä, myös ennaltaehkäisevästä lääkinnällisestä hoidosta, joita ovat esimerkiksi loislääkitykset ja rokotukset. Kirjanpidosta pitää löytyä sekä eläinlääkärin antamat lääkkeet että omistajan itsensä tai muun henkilön antamat lääkkeet. Myös lääkerehut on oltava kirjanpidossa.
- Kirjanpidosta on käytävä ilmi
  - eläimen tai eläinryhmän tunnistustiedot
  - lääkityksen antopäivämäärät, lääkityksen aloittaja (eläinlääkäri, eläimen omistaja tai haltija tai näiden valtuuttama henkilö)
  - lääkkeen tai lääkerehun käyttöaihe
  - lääkkeen tai lääkerehun nimi ja määrä
  - lääkkeelle tai lääkerehulle määrätty varoaika
  - lääkkeen myyjän nimi.Näistä kohdat lääkityksen aloittaja sekä lääkkeen tai lääkerehun käyttöaihe ovat olleet vaatimuksena 1.12.2014 lähtien. Kirjanpidon yhteydessä on säilytettävä eläinlääkärin reseptit ja kirjalliset selvitykset lääkkeen tai lääkerehun luovutuksesta. Lisäksi on säilytettävä eläinlääkäriltä, apteekista tai lääkerehun luovuttajalta saadut muut tositteet lääkkeiden tai lääkerehujen myynnistä tai muusta luovutuksesta. Näitä ovat esimerkiksi apteekista ostettujen reseptivapaiden lääkkeiden kuitit (esim. pistettävä porsasarauta ja suun kautta annettavat nesteytysvalmisteet).
- Lääkekirjanpitoa on säilytettävä vähintään viiden (5) vuoden ajan, vaikka eläin teurastettaisiin sitä ennen.

Elintarviketurvallisuus

Ohjeet alkutuotannon elintarvikevalvontaan

A**Toiminta on kokonaisuutena arvioituna pääsääntöisesti vaatimusten mukaista.**

Tuottaja on lääkinnyt eläimiä asianmukaisesti.
Tuottaja on pitänyt käytetyistä lääkkeistä asianmukaista kirjanpitoa.
Toiminnassa voi olla pieniä epäkohtia, jotka eivät heikennä elintarviketurvallisuutta.
Esimerkiksi

- Kirjanpidossa on yksittäisiä puutteita, jotka koskevat nolla vuorokauden varoajallisia lääkkeitä

C**Toiminnassa on epäkohtia, jotka heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan.**

Tuottaja on lääkinnyt eläimiä asianmukaisesti, mutta lääkekirjanpidossa on joitakin epätarkkuuksia.
Esimerkiksi:

- Yksittäistä eläin- tai ikäryhmää koskevia merkintöjä puuttuu, mutta nämä muodostavat selvästi hyvin pienen osan tilan kokonaiseläinmäärästä.
Eläimet on kuitenkin merkitty asianmukaisesti hoidon ja varoajajaksien aikana, joten epäkohdat eivät muodosta riskiä elintarviketurvallisuudelle.

D**Toiminnassa on epäkohtia, jotka vaarantavat elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa oleellisesti harhaan, tai toimija ei ole korjannut epäkohtia määräaikaan mennessä.**

Tuottaja on lääkinnyt eläimiään, mutta lääkekirjanpidossa on paljon epäselvyyksiä.
Esimerkiksi:

- Lääkekirjanpidossa on useita puutteita, ja tämän vuoksi lääkekirjanpidon luotettavuus kokonaisuudessaan vaarantuu tai lääkekirjanpidon puutteet ovat sellaisia, jotka ovat omiaan vaarantamaan elintarviketurvallisuutta: eläinten hoitaja ei pysty lääkekirjanpidon puutteiden takia tunnistamaan hoidettuja eläimiä tai eläinryhmiä..
- Eläimiä on lääkitty toistuvasti ja tilalla on käytetty myös muita kuin 0-varoajallisia lääkkeitä, mutta kirjanpito puuttuu suurelta osin tai kokonaan
- Lääkkeiden käytöstä ja lääkekirjanpidosta on aiemmin tehdyssä tarkastuksessa annettu huomautus, mutta tilannetta ei ole korjattu.
- Lääkekirjanpidon puutteellisuuksien vuoksi ei voida varmentaa esim. sitä, onko käytössä ollut Suomessa tuotantoeläimille hyväksytyjä valmisteita

Lainsäädäntö ja ohjeet:

- Yleinen elintarvikehygieniasetus (EY) N:o 852/2004, 4 artiklan 1-kohta ja liitteessä I olevan A osan III jakson 8-kohdassa
- MMMa tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta 21/2014

Päivitykset versioon 1

- Muutettu ohjeen numerointia 2.6 → 2.7

2. ELÄINTUOTANNON YHTEISET VAATIMUKSET

2.8 Lääkittyjen eläinten tunnistaminen ja varoajojen noudattaminen TE

Huomioitavaa:

- Tätä ohjetta käytetään kaikilla tiloilla, joilla on tuotantoeläimiä
- Kaikkia eläintuotantotiloja koskeva lääkekirjanpito arvioidaan kohdassa 2.7.

Tarkastettavia asioita:

- Tuotantoeläimen on oltava tunnistettavissa lääkitsemisen ja lääkehoidon aikana sekä varoajan kuluessa. Nautojen, vuohien ja lampaiden tunnistustietona on suositeltava käyttää korvamerkkin EU-tunnusta. Muiden eläinten osalta on suositeltavaa käyttää esim. karsinanumeroa tai eläinryhmän tatuointia.
- Eläinlääkärin antamia ohjeita lääkkeen käytöstä ja varoajoista on noudatettu. Apteekista ilman reseptiä saatavien lääkevalmisteiden käyttöohjeita on noudatettu. Tarvittaessa on huomioitu, että eläinlääkärin määräämä varoaika voi poiketa pakkausselosteessa mainitusta ajasta.
- Sekä eläinten tunnistaminen että tiedot lääkityksen vaatimasta varoajasta ovat helposti saatavilla kaikkien eläimen hoitoon ja käsittelyyn osallistuville henkilöille.

A**Toiminta on kokonaisuutena arvioituna pääsääntöisesti vaatimusten mukaista.**

Eläimet on aina huolellisesti merkitty tai muuten luotettavasti tunnistettavissa lääkehoitojen ja varoajojen aikana.

Jonkun yksittäisen eläimen merkinnässä on epäselvyyttä, esim. lehmän merkitsemiseen käytetty jalkaremmi on irronnut / väri liuennut sateessa, mutta lääkitty eläin on tunnistettavissa EU-tunnuksen avulla ja varoaikoja pystytään kuitenkin noudattamaan.

C**Toiminnassa on epäkohtia, jotka heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan.**

Kaikki puutteet epäselvissä merkinnöissä ja varoajojen noudattamisessa voivat heikentää elintarviketurvallisuutta.

Esimerkiksi:

- Yksittäisen eläimen merkinnät ovat epäselviä, eikä lääkittyä eläintä voi tunnistaa luotettavasti, mutta muutoin tilalla eläinten merkintä ja varoajojen noudattaminen on kunnossa.

Elintarviketurvallisuus

Ohjeet alkutuotannon elintarvikevalvontaan

D

Toiminnassa on epäkohtia, jotka vaarantavat elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa oleellisesti harhaan, tai toimija ei ole korjannut epäkohtia määräaikaan mennessä.

Esimerkiksi tilanteet, joissa on puutteita muutoin kuin C-kohdan yksittäistapauksissa:

- Eläimiä ei ole merkitty tai ne eivät ole tunnistettavissa lääkityksen ja varoaikojen aikana.
- Varoaikoja ei ole noudatettu.

Lainsäädäntö ja ohjeet:

- Yleinen elintarvikehygieniasetus (EY) N:o 853/2004, liitteessä III olevan IX jakson I luvun B-osan alakohta 1d
- Laki eläinten lääkityksestä 387/2014

Päivitykset versioon 1

- Muutettu ohjeen numerointia 2.7 → 2.8

2. ELÄINTUOTANNON YHTEISET VAATIMUKSET

2.9 Valvonta-asiakirjojen säilyttäminen TE

Huomioitavaa:

- Tätä ohjetta sovelletaan kaikissa alkutuotantopaikoissa, joissa on eläintuotantoa.
- Munantuotantotilojen kirjanpito salmonellavalvontaohjelmassa tehdyistä tarkastuksista arvioidaan kohdassa 5.7.
- Tämä kohta on täydentävien ehtojen vaatimuskohta. Tässä kohdassa havaittu epäkohta tulee valvontatietojen tallentamisen kautta tiedoksi aluehallintovirastoon. Epäkohta on kuvattava tarkasti valvontatietoja tallennettaessa. Aluehallintovirastossa määritetään, onko tarvetta laajentaa asia täydentävien ehtojen valvontaan.

Tarkastettavia asioita:

Tarkastetaan tuottajan kirjanpito eläinten tai eläimistä saatavien tuotteiden tarkastuksista ja niiden tuloksista.

- Tuottajan tulee säilyttää eläinten tai eläimistä saatavien elintarvikkeiden tarkastusten tarkastuskertomukset, -pöytäkirjat, -yhteenvedot tai -päätökset.
- Kirjanpidossa tulee olla esimerkiksi eläinten teurastiedot (kuten lihantarkastuspäätökset, sikojen sairastuvuustiedot, tarkastuseläinlääkärin alkutuotannon toimijalle ilmoittamat tiedot), mahdolliset salmonellavalvontaohjelmaan liittyvät tarkastuskäynnit sekä maidontuotantotilojen navettahygieniatarkastukset ja muut alkutuotantopaikalla elintarvikelainsäädännön nojalla tehdyt tarkastukset.
- Kirjanpito voi olla kirjallisessa tai sähköisessä muodossa, mutta sen on oltava valvontaviranomaisen helposti tarkastettavissa. Kirjanpito voi koostua yhdestä tai useammasta tiedostosta ja olla osa tilalla noudatettavaa laatu- tai muuta järjestelmää.
- Kirjanpitoa tulee säilyttää vähintään viiden vuoden ajan.

A

Toiminta on kokonaisuutena arvioituna pääsääntöisesti vaatimusten mukaista.

Tuottajalla on kirjanpito tarkastuksista ja niiden tuloksista.

Kirjanpidosta puuttuu joitain tietoja, jotka ovat olemassa, mutta niitä ei tarkastushetkellä löydy. Tuottaja kuitenkin toimittaa (halutessaan sähköisesti) annetussa määräajassa kopiot puuttuvista tiedoista valvojalle jälkikäteen.

C

Toiminnassa on epäkohtia, jotka heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan.

Esimerkiksi:

- Eläintuotantotilan tarkastuksia ja niiden tuloksia koskevasta kirjanpidosta puuttuu useita asiakirjoja, vaikka on selvää, että tarkastuksia on tehty.

Elintarviketurvallisuus

Ohjeet alkutuotannon elintarvikevalvontaan

D

Toiminnassa on epäkohtia, jotka vaarantavat elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa oleellisesti harhaan, tai toimija ei ole korjannut epäkohtia määräaikaan mennessä.

Esimerkiksi:

- Tuottajalla ei ole lainkaan kirjanpitoa tarkastuksista ja niiden tuloksista, vaikka on selvää, että tarkastuksia on tehty.

Lainsäädäntö ja ohjeet:

- Yleinen elintarvikehygieniasetus (EY) N:o 853/2004 Liite I, A osa, 8.e
- Alkutuotantoasetus MMMa 1368/2011 5 §

Päivitykset versioon 1

- Muutettu ohjeen numerointia 2.8 → 2.9